

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/221889,Szef-sztabu-1-Samodzielnej-Brygady-Spadochronowej-Pulkowni-k-Ryszard-Malaszkiewicz.html>
27.02.2026, 13:53

Szef sztabu 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej. Pułkownik Ryszard Małaszkiwicz

Największym wyzwaniem w jego karierze było przygotowanie brygady do dużego przedsięwzięcia desantowego w Holandii – operacji „Market Garden”. Major Małaszkiwicz osobiście brał udział w walce u boku swoich żołnierzy. Po powrocie do kraju trafił do więzienia, gdzie niehumanitarne warunki i ciężkie tortury zrujnowały mu zdrowie.

[Polskie Siły Zbrojne poza krajem](#) [Polskie wojsko](#)

24.10



Plansza wystawy pt. „Wierny Polsce. Major Ryszard Małaszkiwicz”, prezentowana z okazji 80. rocznicy Operacji Market Garden – Wrocław, 10 września 2024 r. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Ryszard Rafał Małaszkiwicz urodził się 24 października 1901 r. w Wilnie. Edukację rozpoczął w domu rodzinnym, a w 1910 r. został przyjęty do rosyjskiego gimnazjum. Następnie uczył się w polskim Gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta. Należał w tym czasie do tajnego Związku Harcerstwa Polskiego.

Kariera wojskowa

W listopadzie 1918 r. zgłosił się do Wojska Polskiego. Podczas walk z bolszewikami w 1919 r. został ranny. W sierpniu 1920 r. jako sierżant dowodził plutonem wileńskiego batalionu harcerskiego. Wykazał się męstwem, za co otrzymał po raz pierwszy Krzyż Walecznych. W uzasadnieniu napisano:

„Wszedł jako jeden z pierwszych do wsi Żołądowa, przeprawiwszy się w bród przez rzekę Wkrę.

Nieustraszenie prowadził patrol w przód w chwili załamania się pod naporem przeciwnika lewego skrzydła 205. Pułku Piechoty. Swą dzielną postawą wpływał na swych żołnierzy, prowadząc ich umiejętnie w największym ogniu”.

Po Bitwie Warszawskiej walczył w składzie 1. Dywizji Litewsko-Białoruskiej gen. Lucjana Żeligowskiego i brał udział w zajęciu Wilna w październiku 1920 r. Zdemobilizowany wrócił do szkoły, by ukończyć gimnazjum i zdać maturę. Później rozpoczął studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Warszawskiej. W listopadzie 1923 r. wstąpił na roczny kurs unitarny do Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie, a we wrześniu 1924 r. podjął naukę w Oficerskiej Szkole Inżynierii.

29 września 1926 r. Prezydent RP awansował Małaszkiwicza na stopień podporucznika. W sierpniu 1927 r. otrzymał przydział do 3. Pułku Saperów w Wilnie. Rok później został porucznikiem. Wykazał się poświęceniem podczas powodzi w województwie wileńskim wiosną 1931 r. i za to został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi. W rodzinnym mieście służył do 1933 r., wówczas rozpoczął studia w Wyższej Szkole Wojennej, które ukończył w ramach 14. Promocji. W styczniu 1936 r. został awansowany do stopnia kapitana. Nieco później przeniesiono go do 4. Pułku Saperów w Przemyślu. 27 sierpnia 1939 r. został powołany do Sztabu Naczelnego Dowódcy Saperów.

Rumunia, Francja, Wielka Brytania

Wraz ze swoim dowódcą, gen. Mieczysławem Dąbkowskim, ewakuował się z Warszawy na wschód, a 17 września 1939 r. przekroczył granicę z Rumunią w Kutach. Internowany został w obozie w Bałs. 9 listopada uciekł z obozu z grupą kolegów, m.in. z Janem Górskim, by dostać się do Francji. Został wykładowcą w szkole inżynierskiej w Wersalu. Po klęsce Francji ewakuował się na Wyspy Brytyjskie.

W listopadzie 1941 r. skierowano go na kurs uzupełniający dla oficerów dyplomowanych przy Sztabie Naczelnego Wodza. Ryszard Małaszkiwicz nawiązał później kontakt ze swoim byłym wykładowcą z Wyższej Szkoły Wojennej, płk. Stanisławem Sosabowskim, który organizował polską jednostkę spadochronową.

[Czytaj artykuł Andrzeja Olejniczaka *Szef sztabu 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej. Pułkownik Ryszard Małaszkiwicz na portalu przystanekhistoria.pl*](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Polskie Siły Zbrojne poza krajem, Polskie wojsko

Biografie